

Aan de leden van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten
van de Provincie Limburg

Geachte leden van PS en GS,

In De Limburger van 16 april jl. werd gemeld dat onder andere de heren Uijlenbroek en Van Gool zich schriftelijk tot u gewend hebben om zich uit te spreken tégen een eventueel verbod op wonen en daarmee op de huisvesting van arbeidsmigranten op industrieterreinen. De heer Uijlenbroek maakt het bont door zich te presenteren als medeauteur van het rapport “Geen tweederangsburgers”, terwijl hij zich uitdrukkelijk met het beleid van de provincie bemoeit als direct belanghebbende (namelijk als bemiddelaar voor huisvesting van arbeidsmigranten) in wat ook wel de “arbeidsmigrantenindustrie” genoemd wordt. Daarmee is hij, evenals de heer Van Gool (van Kafra Housing) onderdeel van de lobby voor grootschalige huisvestingspartijen die arbeidsmigranten shortstay-complexen bepleiten aan de randen van bewoond gebied en op industrieterreinen. En natuurlijk zingt de Limburgse Werkgevers Vereniging (LWV) mee in dit koortje.

Gesteld wordt in verschillende toonaarden dat de Limburgse economie in belangrijke mate afhankelijk zou zijn van “internationale werknemers” (stelt het LWV) en een nijpend tekort aan betaalbare woningen in stedelijke gebieden. Wat het eerste punt betreft is die “afhankelijkheid” natuurlijk vooral een product van de industrie zélf, die niet kiest voor de zo broodnodige innovatie (automatisering en robotisering), die de arbeidsproductiviteit in Nederland écht een boost zou geven, maar die nu belemmert wordt door het inzetten van de spreekwoordelijke “goedkope handjes”, die bedrijven als van Uijlenbroek en Van Gool geen windeieren leggen en ondertussen als neveneffect hebben dat het hele “loongebouw” omlaag getrokken wordt door de inzet van arbeidsmigranten. En de problemen met betaalbare woningen zijn vooral veroorzaakt door het besluit van jaren terug (bij de opheffing van het ministerie van Volkshuisvesting) om de verantwoordelijkheid van de overheid voor woningbouw over te hevelen naar de “markt”, die gebaat is met tekorten. De heer Van Gool, de grote sponsor van de VVD, herhaalt de argumenten van onder andere de LWV door te beweren dat een verbod op de inhumane huisvesting op industrieterreinen de woningmarkt belast, de toename van huisjesmelkerij bevordert en kwaliteit, toezicht en begeleiding van arbeidsmigranten zou aantasten. Huisvesting op bedrijventerreinen zou – volgens Van Gool – zelfs de integratie van arbeidsmigranten bevorderen. Een gotspe, als je je realiseert dat integratie vooral tot stand komt in een gezonde uitwisseling van relaties tussen in dit geval de arbeidsmigranten en de Nederlanders. En dat is anders dan de arbeidsmigranten met name de Engelse taal aan te leren (vooral beperkt tot het aanleren van beroepstermen/beroepsjargon) om zo optimaal te kunnen functioneren binnen de (wensen van de) industrie.

In de praktijk blijkt dat huisvesting van arbeidsmigranten op de door de lobby van de arbeidsmigrantenindustrie bepleitte grootschalige shortstay-huisvesting op industrieterreinen er juist toe leidt dat de arbeidsmigrant nog meer afhankelijk wordt van uitzendbureaus. In shortstay-huisvesting mag niet worden gewoond, een arbeidsmigrant kan zich ook niet inschrijven en dan wordt het ook bijzonder lastig om een Digi-D aan te vragen, kan geen eigen zorgverzekering worden afgesloten en is het haast onmogelijk om gebruik te maken van het sociaal vangnet van Nederland. Een shortstay-verblijf is altijd gekoppeld aan werk, bij verlies van baan wordt een arbeidsmigrant dus dakloos. Dat was dan ook de reden dat SP-kamerlid Bart van Kent 12 maart 2025 een **breed door de Kamer ondersteunde motie** indiende tegen de bouw

van die grootschalige huisvestingslocaties op industrieterreinen. In de discussie over de motie stelde Van Kent: "Ik neem aan dat de minister het ook vanuit menselijke waardigheid onwenselijk vindt dat 400 of 500 arbeidsmigranten (aan de rand) van een bedrijventerrein worden gehuisvest. En vraag twee is of de minister voorbeelden kent van een situatie waarin bijvoorbeeld panden in de binnensteden of in dorpen die door uitzendbureaus voor de verhuur gebruikt werken, weer beschikbaar kwamen voor woningzoekenden". Wat dat laatste punt betreft: natuurlijk zorgt shortstay-verblijf op industrieterreinen niet dat arbeidsmigranten geen beroep gaan doen op woningen in de dorpen en steden in bijvoorbeeld Noord-Limburg. De lobby wil doen geloven dat arbeidsmigranten hier maar kort verblijven en tijdelijk komen werken. Dat klopt niet! Cijfers tonen aan dat ruim driekwart van de arbeidsmigranten nog in Nederland is een jaar na aankomst en meer dan de helft is er na drie jaar nog steeds. Ook uit onderzoek van Dolly Loomans (in opdracht van het Planbureau voor de leefomgeving - <https://www.pbl.nl/publicaties/wie-komt-wie-blijft-wie-vertrekt>) blijkt dat veel arbeidsmigranten lang in Nederland blijven.

Wie naar Nederland komt om te werken, heeft allereerst een Burger Service Nummer (BSN) nodig. Om dit te verkrijgen, schrijven uitzendbureaus de zojuist aangekomen werknemers in bij het Register Niet Ingezetenen (RNI). In dit register wordt het adres in het thuisland van de arbeidsmigrant geregistreerd als woonadres. Er is dus geen sprake van een verhuizing naar Nederland. De arbeidsmigrant verblijft hier op papier dus tijdelijk en houdt zijn hoofdverblijf in het thuisland. Omdat er geen sprake is van vestiging in Nederland, kan er geen eigen zorgverzekering worden afgesloten en is het aanvragen van een Digi-D bijzonder ingewikkeld. Het niet hebben van een Digi-D bemoeilijkt de communicatie met de overheid. Ook is het zonder BRP-inschrijving niet mogelijk om bij een huisarts in te schrijven. Deze constructie zorgt er ook voor dat een hele grote groep arbeidsmigranten onzichtbaar en onvindbaar is voor de overheid. Het overzicht van wie waar is en hoeveel mensen er zijn, is er simpelweg niet. Met andere woorden: arbeidsmigranten met een RNI-inschrijving zijn geen onderdeel van de Nederlandse samenleving en kunnen geen gebruik maken van het medische en sociale vangnet in ons land. Het zijn passanten die hier op papier slechts tijdelijk verblijven. Maar hoe lang is tijdelijk?

Inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) opent deuren (en is een wettelijke verplichting) iedereen die langer dan vier maanden in Nederland verblijft, is wettelijk verplicht zich in te schrijven in de BRP. Wie ingeschreven staat in de BRP, is een inwoner van ons land en kan gebruik maken van alle Nederlandse vangnetten. Men kan zonder veel moeite een Digi-D aanvragen, bij het UWV aankloppen, zelf een zorgverzekering afsluiten en zich inschrijven bij een huisarts. Een inschrijving in de BRP is dus meer dan een verplichting. Het is een noodzakelijke stap om volledig onderdeel te worden van het Nederlandse systeem en gebruik te kunnen maken van alle faciliteiten voor burgers. Een BRP-inschrijving is noodzakelijk om te kunnen integreren.

Grootschalige shortstay-huisvesting aan de randen van bewoond gebied of op industrieterreinen maken inschrijvingen in de gemeente-administratie tot een groot probleem. De meeste gemeenten werken namelijk niet mee aan het inschrijven in de BRP van iemand die op een short stay-locatie verblijft. Een BRP-inschrijving zou namelijk betekenen dat er op zo'n locatie gewoond wordt, wat niet mag. Ook uitzendbureaus proberen het inschrijven te ontmoedigen. Zo heeft branchevereniging [ABU](#) in haar model-huurovereenkomst een clause staan die zegt dat het hoofdverblijf van de huurder in het thuisland moet zijn. Ook bij [NBBU](#) leden zijn dergelijke

clausules in contracten gevonden. Daarnaast voeren veel uitzendondernemingen druk uit op arbeidsmigranten om inschrijving tegen te gaan. Denk hierbij aan dreigen met ontslag, een boete of een verplichte verhuizing.

Zoals hiervoor aangegeven blijft het merendeel van de arbeidsmigranten lang in Nederland. Het zijn dus niet de 'tijdelijke werknemers' waar de branche altijd over rept. Het zijn mensen die in Nederland een toekomst willen opbouwen maar de kans hiertoe niet krijgen, omdat ze vast blijven zitten in shortstay-constructies op industrieterreinen, als tweederangsburgers! Gekoppeld aan tijdelijke werkcontracten, vaak jarenlang. Door de nog steeds voortdurende woningcrisis in Nederland is het haast onmogelijk om zelf betaalbare woonruimte te vinden als arbeidsmigrant.

In plaats van meer shortstay-huisvesting bouwen, zou er dus juist geïnvesteerd moeten worden in complexen met zelfstandige woonunits waarop wel een woonbestemming zit. En er is nog iets: Veel grootschalige shortstay-complexen worden gedeeltelijk verhuurd aan het COA. Zie bijvoorbeeld de huisvestingslocatie van Kafra Housing in Venlo aan de Venrayseweg! Dit toont aan dat de behoefte onder uitzendbureaus om hun mensen te vestigen kleiner is dan gedacht.

Je kunt je afvragen waarom de branche niet investeert in huisvesting met woonbestemming? Dat heeft alles te maken met het feit dat arbeidsmigranten met huurrecht door de branche gezien worden als risico. Shortstay verhuur aan arbeidsmigranten is een goed verdienmodel. De huur kan oplopen tot meer dan 150 Euro per persoon per week. Het is makkelijk in te zien dat een complex waar 300 arbeidsmigranten tijdelijk mogen verblijven, heel veel geld oplevert. Zodra arbeidsmigranten 'gewone huurders' worden, verandert er het een en ander. Vanaf dat moment is er sprake van huurbescherming. Iemand zomaar op straat zetten kan dan niet meer. Ook zal het puntenstelsel voor zelfstandige of onzelfstandige woningen van toepassing worden, wat zal zorgen voor een aanmerkelijk lagere huuropbrengst. En wat vooral lijkt te steken: door de huurbescherming raken arbeidsmigranten hun huisvesting niet langer kwijt als de uitzendbaan stopt. Hiermee zullen de investeerders in dergelijke bouw dezelfde incassorisico's lopen als elke andere verhuurder.

Arbeidsmigranten die gehuisvest worden in shortstay hebben altijd gekoppelde woon- en werkcontracten. Hierdoor raken ze hun bed kwijt als hun baan ophoudt. Het bouwen van meer shortstay is dus geen maatregel om dakloosheid tegen te gaan, maar juist een middel om nog veel meer arbeidsmigranten op termijn dakloos te maken. In plaats van zich te richten op het bouwen van grootschalige shortstay, zou beleid van de overheid – en dus ook de provinciale overheid – gericht moeten zijn op het realiseren van woonunits waar men zich wel in mag schrijven en die geschikt zijn om straks, als shortstay aan banden wordt gelegd, arbeidsmigranten te kunnen huisvesten die een vast of tijdelijk huurcontract krijgen. Het beleid van de provincie, als geformuleerd in het ontwerp-POVI biedt die kans.

Voor u als Provinciale Statenleden en leden van gedeputeerde Staten is het van belang om u rug recht te houden en uw oren niet enkel naar de uitzendlobby te laten hangen, maar vooral te kijken naar wat echt nodig is, nu en in de nabije toekomst. En laat u daarbij niet verleiden te geloven in de praatjes van de lobby van de arbeidsmigrantenindustrie, dat "we" niet zonder de arbeidsmigranten kunnen (zoals de LWV stelt in haar brief), bijvoorbeeld vanwege de groeiende vergrijzing. In dat kader is informatie van een (geanonimiseerde) ambtenaar, die verkregen is naar aanleiding van een Woo-verzoek aan de gemeente Horst aan de Maas inzake huisvesting

van arbeidsmigranten, illustratief. Hij (of zij) schrijft: “Alsof de toestroom aan arbeidsmigranten met name door de vergrijzing komt. Waarom komen er dan in de meeste andere regio’s dan relatief weinig arbeidsmigranten? De hogere toestroom naar specifiek onze gemeente is het gevolg van een doelbewuste strategie, van Greenport-loodsen, uitbreidingen van glastuinbouw en zachtfruitsector. De overflow aan gastarbeiders en daarmee de extra druk op woningmarkt is gecreëerd en geen natuurverschijnsel!”

Tot slot willen ik u in deze bijdrage aan het debat nog wijzen op de zienswijze die de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten Horst aan de Maas heeft ingediend met betrekking tot de POVI, die ik als bijlage meesturen. Deze zienswijze is met name ook gericht op de manier waarop volgens de werkgroep omgegaan dient te worden met (de huisvesting van) arbeidsmigranten.

In de hoop dat u de belangen van arbeidsmigranten hoger stelt dan de belangen van de lobby van grote huisvestingspartijen en dat u daadwerkelijk een bijdrage levert aan het bestrijden van de bestendinging arbeidsmigranten als tweederangsburgers in de periferie van de samenleving, op industriebedrijven, ver buiten de samenleving!

Met vriendelijke groet,

Paul Geurts

PS: Deze brief schrijf ik u op persoonlijke titel, maar wél vanuit mijn betrokkenheid met de problematiek, als voorzitter van de Werkgroep Huisvesting Arbeidsmigranten Horst aan de Maas en vanuit mijn betrokkenheid vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw vanuit de SP Horst aan de Maas, waarin ik gezien heb, dat de discussies uiteindelijk steeds weer om dezelfde items draaien, waarbij de belangen van arbeidsmigranten ondergeschikt gemaakt worden aan de belangen van de industrie en de uitzendlobby.